

# GAZETA LWOWSKA.

z Redakcją dziennym i tygodniowym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów  
z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 centów wal. austr. — Inscrycja w półkolumnie, drukiem garmont 7 centów  
od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

## PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia — Szwajcarya. — Włochy. — Rosya i Królestwo Polskie. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

### Monarchya Austryacka.

#### Rzecz urzędowa.

Ewangelicka gmina kolonialna *Hartfeld*, w obwodzie Przemyskim, obowiazala się na zalozenie regularnej szkoły płacić każdoczesnemu nauczycielowi rocznie 60 zł. 90 c. w a. gotówką i dawać 25 $\frac{1}{2}$  meców żyta i tyleż jęczmienia w ziarnie, tudzież 2 n. a. sagów twardego drzewa na jego potrzeb domową.

Oprócz tego przeznaczyła każdoczesnemu nauczycielowi na użytek grunta, mianowicie znajdujący się przy budynku szkolnym ogród owocowy i warzywny objętości około  $\frac{1}{2}$  morga, następnie orny grunt pod zasiew w ogółowej objętości 4 morgów, nakoniec łakę objętości 1200 sążni kwadratowych, i obowiazala się przy obrabianiu tego gruntu ornego i łaki pełnić robotę pociagową.

Następnie obowiazala się nadmieniona gmina przeznaczoną na zamiary szkolne realność, to jest murowany budynek szkolny wraz z pomieszkaniem nauczyciela, należącą do tego stodołę i stajnię, z równie jak posprawiane już porządki szkolne utrzymywać zawsze w dobrym stanie, zajmować się ochędóstwem szkoły, nakoniec zrebywać i przystawiać do szkoły przeznaczone przez państwo kameralne na opał szkoły drzewo rocznie 5 n. a. sagów.

Nakoniec zapewniła gmina każdoczesnemu nauczycielowi za pełnienie służby zakrystyana roczny dochód najmniej 6 zł. w. a.

Udowodnioną temi ofiarami troskliwość o rozszerzenie nauki między ludem wiejskim podaje c. k. galicyjskie Namiestnictwo z należytem uznaniem do wiadomości powszechnej.

Lwów, 23. czerwca 1860.

#### Sprawy krajowe.

(Mianowania. — Kongregacye lombardo-weneckie.)

**Wiedeń**, 1. lipca. Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższem piśmie własnoręcznem z 27. maja r. b. nadać najlaskawiej tytularnemu sekretarzowi dworu, *Henrykowi hr. Wilczkowi* i radcy sekcycjnemu w ministryum finansów, *Gustawowi hr. Wilczkowi* godność szambelańska.

**Wenecya**, 26. czerwca. Wczoraj było pod prezydencyą Jego Excelencyi namiestnika kawalera *Toggenburga* pierwsze nadzwyczajne posiedzenie lombardo-weneckiej kongregacyi centralnej, odkąd najwyższe rozporządzenie z 31. maja rozszerzyło tak znacznie zakres działania tej korporacyi. Jego Excelencya otworzył posiedzenie stosowną przemową, odczytawszy poprzednio cesarskie postanowienie i odnośny dekret ministryalny. Po skończonej przemowie i odpowiedzi najstarszego wiekim członka kongregacyi, komandora *Scarelli*, oznajmiony został zgromadzeniu nowy regulamin obrad, który dzieli sprawy, przydzielone kongregacyi centralnej na 4 referaty: sprawy gminne, podatki gruntowy, zakłady dobroczynne, budowlę lądowe i wodne. Po zamknięciu posiedzenia udał się namiestnik z deputowanymi do kościoła parafialnego *St. Stefano* na nabożeństwo.

#### Hiszpania.

(Czynności w Kortezech. — Manifest Infanta Don Juan.)

**Madryt**, 26. czerwca. W kongresie dyskutują nad ściąganiem zatraconych obligacyi państwa. Rząd oświadczył kongresowi, że się przychyła, by zakładać giełdy, na których będzie można przedsiębrać negocyacye wszelkiego rodzaju.

— Listy z Madrytu do Paryża podaja niektóre szczegóły co do manifestu Infanta Don Juan de Bourbon. Książę protestuje w tym manifeste najformalniej przeciw dekretowi Korteżów z roku 1834, mocą którego jego familia od tronu wykluczona została. Wzywa Korteżów, aby dyskutowali nad tą kwestyą, on zaś sam, jeżeliby tego było potrzeba gotów osobiście wystąpić przed nimi w obronie praw swoich. W razie gdyby terażniejsze Kortezy nie uważali się za upoważnionych, proponuje zwołanie Korteżów konstytucyjnych, którzyby rozstrzygnęli tę kwestyę. Gotów jest przyjąć prawo powszechnego głosowania, wolność druku, słowem cały program

stronnictwa liberalnego. Prócz tego manifestu przesłał list do Królowej Izabeli, gdzie akt z r. 1834 i testament Ferdynanda VII. za zupełnie nieważny uznaje, i wzywa ją, żeby złożyła koronę. Ci, co są obznajomieni dokładnie ze stanem rzeczy, utrzymują, że ten dokument jest w związku z dawno ułożonym planem, do którego i progresiści należą.

#### Anglia.

(Rocznica wstąpienia na tron Królowy. — Posiedzenie uczonych. — Ogłoszenie prawa morskiego.)

**Londyn**, 28. czerwca. Dwudziestądrugą rocznicę koronacyi Jej Mości Królowej Wiktoryi oznajmiły dzisiaj jak zwykle dzwony i działa. — Książę małżonek odjechał wczoraj w południe do Oxfordu, aby być przytomnym na zgromadzeniu „British-Association“, którego obecnie jest prezydentem rocznym. Teatr *Sheldoman*, gdzie się odbywało posiedzenie, napełniony był już od godziny 3. gośmi, których trzecią część stanowiły damy. Książę wszedł do sali po godzinie 4. i był powitany żywym okrzykiem. Jego król. Wysokość powitał zgromadzenie uczonych krótką przemową, w której wyrzekł nadzieję, że interesa towarzystwa nie ucierpią w ciągu jego prezydentury. Potem miał mowę nowo obrany prezydent, lord *Wrottesley*. Właściwe posiedzenia poczynają się dopiero jutro. Z obcych uczonych nie było nikogo na posiedzeniu w dniu wczorajszym jak się zdaje.

— Urzędowa *Gazette* ogłasza następujący dekret z dnia 7. marca, względem prawa morskiego, gdzie zarazem uwzględnione jest prawopodobieństwo wojny z Chinami:

Ponieważ jest wolą i zamiarem Jej królewskiej Mości i Jego Mości Cesarza Francuzów, ażeby w razie wybuchnięcia kroków nieprzyjaznych między Jej królewską Mością i dostojnym jej sprzymierzeńcem Cesarzem Francuzów z jednej, a Cesarzem chińskim z drugiej strony, podczas trwania kroków tych nieprzyjaznych postępować ściśle podług oświadczenia względem praw morskich, które na kongresie paryskim dnia 16. kwietnia 1856 roku podpisali pełnomocnicy Wielkiej Brytanii, Austryi, Francyi, Prus, Rosyi, Sardynii i Turcyi, i ponieważ Jej królewska Mość pragnie rozciągnąć dobrodziejstwa tegoż paryskiego oświadczenia na wszystkie mocarstwa neutralne, przeto po wysłuchaniu swej tajnej rady raczyła rozkazać Jej król. Mość, i niniejszem rozkazuje, że co do okrętów jakiegokolwiek mocarstwa nieprzyjacielskiego pawilonu tego mocarstwa ochraniać ma własność nieprzyjacielską, z wyjątkiem kontrebandy wojennej, tak dalece, że żadna własność nieprzyjacielska znajdująca się na pokładzie okrętów należących do mocarstwa neutralnego lub do osób, które mieszkają w obrębie jakiego neutralnego mocarstwa i upoważnieni są do używania pawilonu tegoż mocarstwa, nie może być zabierana dla tego tylko, że jest własnością nieprzyjacielską, wyjawszy jednak wszelkie inne postanowienia co do własności nieprzyjacielskiej i okrętów neutralnych, które upoważniają do zabierania i skonfiskowania, i jak przed wyżej wspomnianem oświadczeniem paryskim z dnia 16. kwietnia 1856 roku pozostają w prawomocności.

Ustanawia się oraz niniejszem, że własność neutralna z wyjątkiem kontrabandy wojennej, przewożona okrętem z pawilonem nieprzyjacielskim, nie może być zabierana dla tej jedynie przyczyny, że się na okrętach z pawilonem nieprzyjacielskim znajduje. (Następuje tożsamo zastrzeżenie, jak w powyższem rozporządzeniu). Zastrzega się jednak i rozporządza, że żaden z tych przepisów nie ściąga się do osób, okrętów i majątków, które dla tego zostały zabrane, że naruszyły lub chciały naruszyć blokadę przez znaczną siłę zbrojną utrzymywaną, i które przeto w należytej formie zostały skazane. (Następuje uwaga, że w podobnych razach postępować się ma zupełnie jak dotąd.)

Następnie postanawia się, że pomimo stanu wojennego pomiędzy Jej królewską Mością i dostojnym jej sprzymierzeńcem z jednej a Cesarzem chińskim z drugiej strony, i podczas trwania kroków nieprzyjacielskich, wszyscy poddani Jej królewskiej Mości i dostojnego jej sprzymierzeńca Cesarza Francuzów, wolny prowadzić mogą handel we wszystkich portach i we wszystkich miejscach chińskiego państwa, gdziekolwiek się znajdują, jako też ze wszystkimi osobami bez wyjątku, czy są poddanymi Cesarza chińskiego lub innego władcy, a mieszkają w obrębie państwa tegoż Cesarza i handlem się trudnią. Dalej postanawia i oświadcza się, że jeżeli pojmany lub wzięty zostanie okręt lub statek chiński przez okręta lub inną siłę zbrojną Jej królewskiej Mości, a na pokładzie tego okrętu

znajduje się własność cudza lub towary, które są bona-fide własnością poddanych angielskich lub francuskich, własność ta lub towary nie mają być konfiskowane jako zdobycz, lecz po wykazaniu prawa własności zwrócone właścicielowi. (Tu następuje znowu zastrzeżenie względem kontrabandy wojennej i naruszenia blokady).

(Posiedzenie parlamentu z d. 26. czerwca.)

W izbie wyższej przypuszczono do drugiego odczytania na propozycję arcybiskupa z Jorku pomimo opozycji kilku lordów bil względem komisji kościelnej. Także inne zmiany w administracji kościelnej były popierane.

W izbie niższej wniósł pan Conolly rezolucję, że niektóre nominacje, które powydawał wicekról Irlandyi, są niestosowne, i że takie nierozważne użycie prerogatywy królewskiej szkodzi służbie rządowej. Na przykład przytacza mianowanie p. Acheson, którego familia i tak pobiera stypendjum ze skarbu publicznego w kwocie 4000 funt. sztr., i kilka innych przypadków, które na mieszkańców Irlandyi nie miałyby wrażeń. Panowie Gregory i Cardwell stanęli żywo w obronie wicekróla, t. j. hrabiego Carlisle. Pułkownik French utrzymywał, że zaden wicekról nie był mniej poważany u świetlejszej ludności Irlandyi, niż terażniejszy. Pan Mac Mahon sądzi, że zniesienie wicekrólestwa byłoby teraz na czasie. Jednak mocya ta została odrzuconą bez głosowania. — Pan Hennesy proponował adres do Królowej z prośbą, aby rząd starał się zapobiedz niedostatkowi panującemu w Erris i innych częściach Irlandyi. Pan Cardwell przyznał wprawdzie, że niedostatek panuje w zachodniej Irlandyi, zwrócił jednak uwagę na to, że tamtejszy dom ubogich mogący pomieścić 600 ubogich, nie liczy tylko 125. Pan Maguire i inni członkowie irlandzcy oświadczyli się z tem przekonaniem, że ustawa względem ubogich tak wykonywana jak w Irlandyi, nie przyczynia się wcale do uśmierzenia niedostatku. W końcu był ten wniosek 84 głosami przeciw 49 odrzucony. Izba pozwoiliła S. Herbertowi, ministrowi wojny, przedłożyć bil względem poprawy ustaw milicyi. Zamierza utworzyć korpus artyleryi w hrabstwach nadbrzeżnych i pomnożyć milicję w Szkocyi i Irlandyi w czasie niebezpieczeństwa na sposób jak w Anglii, tak, że milicya zjednoczonych królestw wynosiłaby 180.000 ludzi.

## Francya.

(Program pogrzebowy. — Doniesienia z Neapolu. — Pismo ministra do biskupa w Arras. — Kasa oszczędności paryska.)

**Paryż**, 28. czerwca, Książę Neapolu i księżna Klotylda oddawali wczoraj wizytę Ich Mości Cesarstwa w Fontainebleau. Kościelne uroczystości pogrzebowe w pamięć księcia Hieronima celebrować będzie kardynał arcybiskup paryski, zwłoki zaś do kościoła prowadzić duchowieństwo inwalidów. Pogrzeb odbędzie się we wtorek 3. lipca o godzinie 11tej zrana. Do konwoju przeznaczono 22 bataliony gwardyi narodowej, mają tworzyć wraz z wojskiem szpaler, dwa bataliony będą poprzedzać orszak pogrzebowy a dwa zamykać. — Zapewniają, że książę Hieronim zapisał większą część swego majątku księciu Napoleonowi a mniejszą księżnie Matyldzie. Co do zamachu na francuskiego posła w Neapolu donosi depeza nadesłana dziś następujące bliższe wiadomości: „Wczoraj baron Brenier, gdy przechodził ulicą Toledo, gdzie od rana wielki panował niepokój, był dwa razy uderzony w głowę łaską zalaną oliwem. Bezprzymownego przyniesiono do hotelu poselstwa. W czasie odejścia depezy była nadzieja, że to uderzenie nie będzie niebezpieczne. Zamach ten przypisują stronnictwu nieprzyjaznemu reformom, baron Brenier doradzał bowiem Królowi najliberalniejszego postępowania.“ Ten skrytobójczy zamach zrobił tu oczywiście wielkie wrażenie. Złoczyńca miał być natychmiast schwytany. Mówią, że jest ze stronnictwa Santedystów.

— Minister spraw wewnętrznych przesłał biskupowi w Arras, który kilkakrotnie równie jak inni biskupi podawał, by rząd odwołał zakaz biskupom ogłaszania przez dzienniki swoich rozporządzeń następujące pismo:

„Rząd sądził, że akta biskupie odnoszące się do spraw czysto religijnych i przeznaczone tylko dla duchowieństwa i wiernych diecezji, dostatecznie już są rozpowszechnione, gdy będą odczytane z ambony, przyklepione na kościele, lub odrukowane w zwykłym urzędowym formacie. Przy wzmagającej się od dnia do dnia polemice widział, że nietylko nie byłoby to z korzyścią dla religii, ale nawet ciężkie wynikałyby niedogodności, jeśliby słowa biskupów mieszały się w rozgłos dziennikarski, albowiem wstępując w kolumny dzienników stawiły otwarte pole do zaczepki lub obrony nierozsądnym i namiętnym pisarzom. Lecz ponieważ wielu biskupów nie w ten sposób, jak rząd pojeł do postanowienie, a nawet niektórzy żalili się, jakoby to było uciskiem, uchwalił rząd zatem odwołać zakaz. Wolno odtąd prasie nietylko drukować i ogłaszać rozkazy biskupów, ale także i rozprawiać o nich. Aby nadużyciom tej wolności ile możności zapobiedz, użyję całej poruczonej mi władzy, a tem skuteczniej, jeżeli dekreta biskupów ograniczać się będą ściśle tylko na rzeczy duchowne, jeżeli będą pisane w duchu pokoju, umiarkowania i posłuszeństwa dla praw krajowych, jeżeli wysoka swą mądrością będą umiały powściągnąć gwałtowność i namiętność codziennej polemiki.“

— *Monitor* ogłasza sprawozdanie z administracji i wyników w kasach oszczędności w Paryżu w r. 1859. Paryska kasa oszczędności otrzymała w wkładkach 24,538.729 franków, zaś w r. 1850 24,449.310 fr. Wyплаты, które w roku 1858 tylko 19,107.055 fr.

78 c. czyniły, wynosiły w r. 1859 sumę 22,127.220 fr. 74 c. Liczba wkładających powiększyła się w r. 1859 o 5072. 236.719 do 231.647. Sprawozdanie to wyszczególnia, że należności tych co wkładali, które w latym 49 milionów wynosiły, w czerwcu na 45 milionów spadły; co w części przepisać należy wypłacie wojskom odchodzącym do Włoch mianowicie zaś kwocie subskrybowanej na pożyczkę 500 milionów. Wydatki były 31. grudnia znowu pokryte mniej więcej. Na robotników przypada z wkładek 55 proc., na sługi 19 proc., na urzędników i kapitalistów 9 i 4 proc. i t. d. W departamencie Sekwany najwięcej wkładają do kasy oszczędności: 1 książeczka na 7½ mieszkańców, w departamencie Yonne wypada 1 książeczka na 33 mieszkańców.

## Belgia.

(Obrazy w izbach. — Uroczystość wrześniowa.)

**Bruxela**, 27. czerwca. Izba zajmuje się od dwóch dni jeneralną dyskusją nad projektem reformy w agronomicznych zakładach naukowych państwa. Propozycya rządu zmierza do tego, aby założyć w Gembloux instytut centralny na wzór szkół niemieckich tego rodzaju, a obydwa istniejące zakłady ogrodnicze stosownie powiększyć. Ten projekt ma wielu przeciwników, którzy sobie nie życzą, aby państwo mieszało się do nauk agronomicznych. Senat dyskułował wczoraj nad budżetem wojny i przyjął. Jenerał Chazal oświadczył na zapytanie, że cała belgijska armia, artylerya i piechota opatrzona jest w gwintowaną broń. Przy tej sposobności użył książe Brabantu po raz pierwszy od czasu swojej pełnoletności przysługujące sobie prawa zabierania głosu. Ze względu na terażniejszą sytuację Europy postanowiono obchodzić tegoroczną uroczystość koronacyi z wielką świetnością. Oprócz innych uroczystości odbędzie się przegląd brygady mieszczan i armii, potem nastąpi bankiet, który dają 538 członków stanów wszystkich prowincyi Belgii dla familii królewskiej.

## Szwajcarya.

(Czynności w radzie federacyjnej. — Regulacya granic od Tyrolu.)

Dziennik *Bund* donosi: Rada federacyjna potwierdziła rozmaite poselstwa, wspomniane już po części w okólniku spraw przyszłego zgromadzenia federacyjnego. Pomiędzy temi znajduje się poselstwo względem kwestyi sabaudzkiej, a właściwie względem układów toczonych od 4. kwietnia r. b. Kończy się to poselstwo wnioskiem, ażeby zgromadzenie federacyjne odnowiło udzielone 4. kwietnia pełnomocnictwo do przestrzegania praw i widoków Szwajcaryi. Dalej następuje poselstwo względem kolegium Borromaeum w Medyolanie z propozycją, ażeby załatwienie tej sprawy odłożyć na czas pomyślniejszy, zostawiając jednak do woli uprawnionym kan-tonom obsadzać wolne miejsca w tem kolegium. W końcu zasługuje jeszcze na wzmiankę poselstwo względem reorganizacyi artyleryi górskiej, które radzi pomnożyć stan ludzi i koni, i znieść różnicę między korpusem pociągów i kanonierów. Na kantony, które dostawiają artylerję górska, spadnie przeto większy ciężar, ale za to będą im przyznane inne ulgi.

— Rząd austriacki ratyfikował już także potwierdzoną w zgromadzeniu federacyjnem regulacyę granicy między Gryzonią i Tyrolem (protokół z września 1859), i kanclerz federacyjny otrzymał polecenie wymieniania w Bernie ratyfikacye z posłem austriackim.

## Włochy.

(Uchwały w senacie piemon kim. — Doniesienia z Neapolu.)

**Turyń**, 26. czerwca. Brygada królewska, dawniejsza brygada sabaudzka, będzie od 15. b. m. zupełnie już skompletowana. Składać się będzie z 4000 ludzi, między temi 430 oficerów, podoficerów i żołnierzy brygady sabaudzkiej. — Senat w Turynie przyjął bez dyskusyi projekt względem rozszerzenia ustawy rekrutacyjnej i na nowe prowincye. — Izba deputowanych przyjęła 186 głosami przeciw 178 projekt ustawy, względem wystawy rolniczo-przemysłowej i sztuk, mającej się odbyć w Florencyi 1861 roku. Zezwoliła także izba na kredyt potrzebny do przygotowań pod kolej żelazną przez Alpy do Niemiec.

**Neapol**. Najnowsze depeze do 28. czerwca donoszą, że w Neapolu zaszły groźne zaburzenia połączone z rabunkiem i mordami, i że w skutek tego ogłoszony został w mieście stan oblężenia. Działo się to d. 28. czerwca, 26. zaś z rana jak donosi *Patrie*. Wywieszono na rozkaz królewski przy odgłosie dział ze wszystkich twierdz miasta konstytucyjną chorągiew neapolitańską na twierdzy St. Elmo. Będzie tam jako też i w całym kraju powiewać zamiast królewskiego pawilonu.

## Rosya i Królestwo Polskie.

*Gazeta warszawska* ogłasza następujący ukaz cesarski:

W wykonaniu art. 19go prawa z dnia 8. (20) kwietnia 1853 r. Namiestnik Nasz w królestwie Polskiem przedstawił Nam ułożony po porozumieniu się z władzami Towarzystwa kredytowego ziemskiego, przez dyrektora głównego skarbu i rozpoznany w radzie administracyjnej Królestwa, projekt względem ustanowienia wysokości kapitału rezerwowego dla tegoż towarzystwa, tudzież względem użyteczności ogólnej, na jaką mają być użyte pozostające od utworzenia powyższego kapitału fundusze.

Po rozpoznaniu projektu tego w radzie państwa, uchwaliliśmy zasady onego, postanowiliśmy i stanowią:

Art. 1. Jak skoro listy zastawne II. okresu z obiegu wycofane zostaną i z wycofania ich złożony będzie radzie administracyjnej raport, władze towarzystwa kredytowego ziemskiego, z sumy rsr. 2,918,830 kop. 24 $\frac{1}{2}$  stanowiącej, stosownie do sprawozdania za I. sze półrocze 1859 r. rozporządzały fundusz ogólnej własności towarzystwa w gotowiznie, w listach zastawnych i rozmaitych zaliczeniach, zatrzymując, tytułem kapitału rezerwowego sumę rsr. 1,649,430, zastosowaną na 3 od sta, od wysokości wierzytelności towarzystwa; resztę zaś tego rozporządzałego funduszu towarzystwa, to jest sumę rsr. 1,269,400 kop. 24 $\frac{1}{2}$ , oddziela na fundusz użyteczności ogólnej art. 19tym prawa z d. 8. (20) kwietnia 1853 roku wskazany.

Art. 2. Ułatwienie wieczystego oczynszowania włościan w dobrach prywatnych, wskazuje się jako cel użyteczności ogólnej, do którego obrotu funduszu rsr. 1,269,400 kop. 24 $\frac{1}{2}$ , w art. 1. powołanego, zmierzają. Tym celem, z funduszu tego władze towarzystwa udzielać będą pomoc kredytową, dla tych tylko włościan, cieli dóbr towarzystwa kredytowemu ziemskiemu zastawionych, którzy złożą dowód, że przystępują do oczynszowania włościan, na zasadach postanowienia rady administracyjnej z dnia 16. (28) grudnia 1858 roku.

Art. 3. Przyjmuje się za prawidło, że w żadnym razie ubytki na funduszu ogólnej własności towarzystwa i na kapitale rezerwowym, nie mogą być pokrywane z funduszu użyteczności ogólnej. Procenta pobierane od obrotu tego funduszu, wyłącznie na korzyść tego funduszu liczone będą.

Art. 4. Fundusz użyteczności ogólnej kontrolowany będzie w zupełnej oddzielności od wszelkiej innej własności towarzystwa kredytowego, a stan jego, przy każdym półrocznym zamknięciu rachunków, podług art. 135 i 136 prawa z dnia 1. (13) czerwca 1825 r. wykazywanym zostanie.

Art. 5. Komitet towarzystwa kredytowego ziemskiego, za porozumieniem się z dyrekcją główną tegoż towarzystwa, zajmie się ułożeniem instrukcji, oznaczającej wysokość udzielać się mających, stosownie do art. 2., pożyczek właścicielom dóbr, wysokość stopy procentowej, środki zabezpieczenia, oraz stopniowego zwrotu tychże pożyczek, i instrukcję rzezoną, przez pośrednictwo dyrektora głównego skarbu, radzie administracyjnej do zatwierdzenia przedstawi.

Art. 6. Wykonanie niniejszego aktu, który w dzienniku praw zamieszczony być ma, Namiestnikowi Naszemu w Królestwie Polskim tudzież radzie administracyjnej Królestwa, oraz władzom towarzystwa kredytowego ziemskiego, polecamy.

W Carskim Siele, dnia 10. (22) maja 1860 r.

(podpisano) Alexander.

## A z y a.

(Wypadki w Japonii.)

**Japonia.** Angielskie ministerium spraw zewnętrznych ogłosiło kilka depeesz, które nadesłał reprezentant angielski w Japonii, p. Alcock. W depezach tych nie ma wzmianki, że zamordowano Cesarza 15go marca, donoszą tylko, że chciano zabić regenta. W pierwszych czterech depezach p. Alcock jest mowa o zamordowaniu japońskiego tłumacza, późniejsza z Jeddo z dnia 2. kwietnia, nadesłana do Londynu 6. czerwca, opisuje zamach na życie regenta. Zamordowanie Cesarza miało nastąpić podług wiadomości z Ameryki 15go marca, — regenta zaś chciano zabić 24go marca.

Ze o zamordowaniu Cesarza nie wspomina p. Alcock, wiadomość więc o tem musi polegać na nieporozumieniu. W depezy tej powiada: „Mylordzie! Rano 24. marca, podczas gdy Go-tai-ro t. j. regent otoczony swym orszakem był na drodze do zamku Taikuna, wypadła nagle banda z 17. złożona ludzi i chcąc go zabić w jego norimion (lektyce), uderzyła na orszak. W całym tem jednak zdarzeniu jest tyle charakterystycznych szczegółów co do położenia kraju, biegu wydarzeń i co do ludu, że krótkie sprawozdanie o tem będzie ciekawe. Tylko ludzie nieustraszonej odwagi powziąć mogli coś podobnego, bo chociażby w dwójnasób liczniejsi byli, zawsze przygotowani być musieli na śmierć. Nie jednak jak się zdaje nie zaniedbali, coby im ułatwić mogło dokonanie zamiaru i ucieczkę, a co do samego napadu, okazali w wyborze czasu, miejsca i t. d. pewną zręczność strategiczną. Ranek był dzidy i zimny: napad padła mocny deszcz i śnieg, co właśnie nie było po myśli. Napadnięci, otuleni w płaszcze, nie mogli łatwo użyć broni, podczas gdy ci co napadali mogli broń i pancerz ukryć wygodnie i bez podejrzenia podejść blisko. Droga którą przebył regent była krótka i nie można było dobrać dogodnego miejsca, pałac bowiem Go-tai-ra stoi na małym wzgórzu, 500 kroków od mostu i od bramy, przez którą idzie się do zamku Jaikuna. Wdłuż wielkiej fosy szeroka ciągnie się droga pomiędzy domem i mostem. Droga ta schodzi się na rogu mostu z drugą szeroką drogą idącą z miasta, i tu tworzą obydwie plac cokolwiek szerszy, na którym uderzyli na regenta sprzysiężeni. Jeden z nich rzucił się między straż przyboczną i lektykę, w której znajdował się Go-tai-ro, — otaczający go ludzie poczeli biedz naprzód, a sprzysiężeni korzystając z tego zamieszania spieszenie rzucili z siebie płaszcze, i uzbrojeni od stóp do głów, rzucili się na lektykę, niekierowanym z tych co ją nieśli poodcinali ręce, i w lektykę samą gwałtownie wymierzali ciężca. Niektórzy z towarzyszy regenta zostali zabici, ale i dwóch sprzysiężonych zostało na miejscu. Podczas tej utarczki nadbiegło

z pobliskiego domu należącego do pewnego domu, kilku urzędników, a widząc w jakim niebezpieczeństwie jest Go-tai-ro, porwali lektykę i wprowadzili z miejsca utarczki, ratując życie regentowi, który jednak kilka otrzymał ran. Sprzysiężeni widząc, że wszystko przypadło i że nie podoleją znaczniejszej liczbie, poczeli uciekać, a że jeden z nich tak mocno był ranny, iż nie mógł się ratować ucieczką, odcielił mu towarzysze głowę i zabrali z sobą, ażeby nie posłużyło władzy do wykrycia winowajców. Ten który ją niósł uciekał czas jakiś, i dopiero na drugiej stronie ulicy utknął o bramę i został schwyty. Ucieczka jego kosztowała życie oficera co strzegł bramy, na drugi dzień bowiem ukarano go za opieszałość rozpróciem brucha, która to kara nazywa się w Japonii hari-kiri. Także i damio, którego obowiązkiem jest pilnować mostu i bramy, prowadzącej do pałacu Tajkuna, i którego dom leży właśnie na rogu, zamknięty został w swym domu, a gdy dzisiaj rano koło niego przejeżdżałem, widziałem, że drzwi zabite były gwoździami. Nie pozwalają mu nawet gotować w swym domu; jego słudzy jednak znajdują w nocy sposób, by uratować jego i rodzinę od głodu.“

## Doniesienia z ostatniej poczty.

**Londyn, 30. czerwca.** Biuro telegraficzne Reutera otrzymało depezę z Turynu z doniesieniem, że protest Hiszpanii przeciw ekspedycji Garibaldeggo doręczył pierwszy sekretarz ambasady hiszpańskiej.

To samo biuro otrzymało także wiadomości z Wiednia, podług których miał hrabia Rechberg oświadczyć lordowi Loftus, że Austria gotowa jest przystąpić do konferencji dla załatwienia sprawy sabaudzkiej i przypuścić Szwajcaryę do obrad, ale że protestuje przeciw przypuszczeniu Piemontu.

**Turyn, 29. czerwca.** Dziś zrana wołowała izba deputowanych pożyczkę 215 głosami przeciw 3. — Poerio i Mamini interpelowali rząd o wypadki w Neapolu, i jak się zachowa Sardynia w obec tych wypadków. M. Farini odpowiedział na te interpelacje: w duchu zupełnie narodowym, ale oraz z wielkim umiarkowaniem.

**Genewa, 28. czerwca.** Depesza z Neapolu donosi, że Król Franciszek II. polecił margrabiemu Antonini, ministrowi Ohojga Sycylii w Paryżu, oświadczyć rządowi francuskiemu, że ubolewa wielce nad zamachem dokonany na osobie barona Brennier. Jego król. Mość przyrzeka świetne zadosyćuczynienie. Winowajca nie jest jeszcze odkryty; udało mu się umknąć zaraz po dokonaniu zamachu.

*Dzisiejszej poczty wiedeńskiej i pruskiej nieotrzymaliśmy.*

### Przyjechali do Lwowa.

Dnia 3. lipca.

Hotel europejski: PP. Urbański Felix, z Kamborni.  
Hotel angielski: Madejski Mar, adwokat krajowy, z Przemysła. — Krzyżanowski Piotr, z Rosji — Czajkowski Hipolit, z Dydiatycz.  
Pod tygrysa: Bocheński Piotr, c. k. kom. str. finans., z Rawy ruskiej.

### Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 3 lipca.

PP.: Chlebek Franciszek, c. k. prz. pow., do Mościsk. — Schaefer Ed., c. k. prz. pow., do Glinian. — Wierzbicki Jakób, do Cuczłowa. — Udrycki Adolf, do Wielkich Mostów. — Bieńkowski Ludwik, do Francji. — Kosowski Józef, do Francji — Torosiewicz Emil, do Truskawca. — Augustynowicz Bronisław, do Woszczanec. — Lanekoroński Teodor, do Poddubiec. — Zawadzki Nikodem, do Belzca. — Stecki Adolf, do Srodopolec.

### Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie

Dnia 2. lipca.

Pora	Barometr w mierze parys. sprostowany do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	326.82	+ 10.6	80.3	połn.-zach. sł.	pochmurno
2. god. po poł.	326.81	+ 15.0	56.9	południowy	" "
10. god. wiecz.	327.03	+ 11.6	75.9	" "	" "

### T E A T R.

Dziś komedia niem.: „**Chonchon, die Savoyardin**, oder: **Die neue Fanchon**“ — z francuskiego z muzyką i śpiewami.

### Termina

obrotu spraw i papierów giełdowych.

Wpłaty:

Zapadłe kupony

5% metalików srebrnych, serya B.	
5% pożyczki państwa do 10,000,000 zlr. w srebrze	
5% pożyczki weneckiej 750,000 zlr. w srebrze	
22 $\frac{1}{2}$ frankowe od akcji kolei państwa 11,940,000 franków.	
7 $\frac{1}{2}$ frankowe od pierwotnych obligacji lombardzkich 2,900,000 franków.	
Na 126.25 zł. kolei północnej . . . . .	6,412.363 zł. wal. austr.
" 5.25 zł. kolei zachodniej . . . . .	787.500 " " "
" 8.62 $\frac{1}{2}$ zł. kolei Karola Ludwika . . . . .	646.875 " " "
" 2 zł. od akcji kredytowych . . . . .	600.000 " " "
" 28 zł. od akcji bankowych . . . . .	4,250.000 " " "

5% zastawnych listów bankowych w w. a. } do 1,000.000 zł. wal. austr.  
5% " " " w mon. kon. }

Razem . . . 13,696.738 zł. wal. austr.

- Na 3.25 zł. kolei Grac-Köflach.
- " 12.50 zł. wiedeńskiego młyna parowego.
- " 10.— zł. od akcyi niż. austr. banku eskomptowego.
- " 6.— zł. od akcyi łazienek Dyany.
- " 12.— zł. mostów łańcuchowych w Budzie.
- " 4.— zł. losów żeglugi parowej na Dunaju.
- 5% pierwotnych akcyi kolei Pardubickiej.
- 5% wiedeńskiej gminy izraelskiej.
- 4% losów hrabi Saudora.
- 4% " " Ferd. Palffy.
- 5% metalików z roku 1817.
- 5% " " 1823.
- 5% " " 1824.
- 5% " " 1825.
- 5% " " 1827.
- 5% " " 1830.
- 4% " " 1842 per Patent.
- 4% " " 1844 " "
- 4% lombardo-weneckiej kolei żelaznej.
- 4 1/2% metalików z roku 1824 per Patent.
- 1% " " 1816.
- 1% " " 1828.
- 1% " " 1830.
- 5% siedmiogrodzkiej indemnizacji.

Losowania.

- 2. lipca: serye pożyczki loteryjnej z r. 1854.
- 2. lipca: Losy instytutu kredytowego.

Kurs lwowski.

Dnia 3. lipca.		gotówka		towarem	
		zł.	c.	zł.	c.
Dukat holenderski . . . . .	wal. austr.	5	93	5	99
Dukat cesarski . . . . .	" "	5	97	6	3
Półimperyj zł. rosyjski . . . . .	" "	10	25	10	40
Rubel srebrny rosyjski . . . . .	" "	1	97	2	1
Talar pruski . . . . .	" "	1	90	1	94
Polski kurant i pięcioletówka . . . . .	" "	—	—	—	—
Galic. listy zastawne za 100 zlr. } Galic. obligacje indemnizacyjne } 5% Pożyczka narodowa }	bez kuponów	84	—	84	50
		70	60	71	35
		78	80	79	80

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 3. lipca

Z pożyczki narodo. po 5% za 100 zlr. 79.50 Metaliki po 5% za 100 zł. 70 20; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. Obligacje indemnizacyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier —; Galicji —; Bukowiny —; Akcyje Banku narodowego sztuka 849 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 191.20; niższo-austr. towarzystwa eskomptowego —.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.

Wexlowy. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 108 25. — Lipsk za 100 talarów —. Londyn za 10 funtów szterl. 126 —. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. —. Paryż za 100 fr. —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6 1 dukaty ces. pełnej wagi —, korony —, półkorony —.

Kurs giełdy wiedeńskiej.  
Dnia 30. czerwca.

1. Dług publiczny.		pien.		towar.	
<b>A. Państwa.</b>					
W austr. wal. po 5%	66	66	75	66	75
Z pożyczki narod. po 5%	79	40	79	80	80
1/2 r. 1851, ser. B. po 5%	97	—	98	—	98
Metaliki po 5%	70	—	70	25	25
dtto. " 4 1/2%	62	25	62	50	50
dtto. " 4%	55	25	55	75	75
dtto. " 3%	41	50	42	—	—
dtto. " 2 1/2%	35	—	35	50	50
dtto. " 1%	13	90	14	—	—
Przez. do wylos. z r. 1839	125	75	126	—	—
" 1854	96	75	97	—	—
" 1860	95	50	96	—	—
Renty Como po 12 lir. aus.	15	50	15	75	75
Wylos. obl. da n. } długu państ. }	po 5%	68	68	50	50
	4 1/2%	61	62	—	—
	4%	54	55	—	—
	3 1/2%	47	48	—	—
	3%	59	60	—	—
	2 1/2%	55	56	—	—
	2 1/4%	50	51	—	—
	2%	45	46	—	—
	1 3/4%	39	40	—	—
	5%	68	68	50	50
	4 1/2%	61	62	—	—
	4%	54	55	—	—
<b>B. Krajów koronnych</b>					
Niższej Austrii	93	—	94	—	—
Wyż. Aust. i Salb.	90	—	91	—	—
Czech	92	50	93	—	—
Morawii	90	—	91	—	—
Szląska	89	—	90	—	—
Styryi	88	50	89	50	50
Tyrolu	94	—	95	—	—
Kar., Krainy, i Wyb.	89	—	89	50	50
Węgier	72	25	73	—	—
Ban. Tem., Kroacyi	70	—	70	50	50
i Sławonii	70	50	71	—	—
Galicji	69	—	69	50	50
Siedmiogr. i Bukow.	69	—	69	50	50
Lom. wen. poz. z r. 1850	—	—	—	—	—

2. Stan oblig. domestykaln.		pien.		towar.	
po 3% za 100 zł.	—	—	—	—	—
" 2 1/2% za 100 zł.	—	—	—	—	—
" 2 1/4% za 100 zł.	—	—	—	—	—
" 2% za 100 zł.	—	—	—	—	—
" 1 3/4% za 100 zł.	—	—	—	—	—
<b>3. Akcyje.</b>					
Banku nar.	857	—	859	—	859
Inst. kred. dla handlu po	—	—	—	—	—
200 zł. w. a.	187	—	187	20	20
Niż.-austr. tow. eskomt.	—	—	—	—	—
po 500 zł.	572	—	574	—	—
Póln. kolei po 1000 zł. m. k.	1868	—	1870	—	—
Tow. kolei żel. państwa po	—	—	—	—	—
200 zł. m. k. czyli 500 fr.	263	50	264	—	—
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	192	50	193	—	—
Polud.-póln.-niem. kolei	—	—	—	—	—
kom. po 200 zł. m. k.	128	50	129	—	—
Kolei Cisy po 200 zł. m. k.	—	—	—	—	—
po 100 zł. (50%) wpłaty	126	—	126	—	—
Lomb.-wen. kolei żel. po	—	—	—	—	—
200 zł. w. a. czyli 500 fr.	—	—	—	—	—
z wpłatą (50%)	154	—	155	—	—
Kol. Kar. Lud. po 200 zł.	—	—	—	—	—
m. k. z wpl. po 100 zł. (50%)	131	—	131	50	50
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis.	—	—	—	—	—
po 200 zł. m. k.	22	—	24	—	—
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k.	58	—	60	—	—
Kolej Besehradzka po	—	—	—	—	—
500 zł. m. k.	648	—	660	—	—
Kolej Aussig.-Ciepl. po	—	—	—	—	—
200 zł. m. k.	80	—	82	—	—
z wpłatą 60 zł. (30%)	—	—	—	—	—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł.	—	—	—	—	—
dtto. z pierwszeństwem	—	—	—	—	—
po 200 zł. m. k.	—	—	200	—	—

Kol. Grac.-Köfl. i Tow.		pien.		towar.	
górn. po 200 zł. w. a.	—	—	116	—	—
Austr. towarz. żegl. par.	—	—	—	—	—
po 500 zł. m. k.	441	—	443	—	—
Lloyda w Tryeście po	—	—	—	—	—
500 zł. m. k.	188	—	200	—	—
Mostu łańc. w Peszce po	—	—	—	—	—
500 zł. m. k.	385	—	390	—	—
Tow. młyna par. w Wied.	—	—	—	—	—
po 500 zł. m. k.	340	—	350	—	—
Powsz. austr. Tow. gaz.	—	—	—	—	—
po 250 zł. m. k.	—	—	—	—	—
<b>4. Listy zastawne.</b>					
Banku narodowego	6let. po 5%	101	50	102	—
w mon. kon. } przeznacz. do } los. po 5%	97	50	98	—	—
	93	—	93	25	25
Banku narodowego	na 12 m. 5%	—	—	—	—
w wal. austr. } przez. do los. }	100	—	—	—	—
	83	40	88	60	60
Gal. Tow. kred. po 4%	81	—	84	50	50
<b>5. Obligacje z prawem pierwszeństwa.</b>					
Kolej Elżbiety po 5% za	—	—	—	—	—
100 zł. m. k.	94	—	95	—	—
Tow. austr. kol. państwa	—	—	—	—	—
po 500 fr.	128	—	128	50	50
Kol. póln. po 100 zł. m. k.	93	75	94	25	25
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	128	—	128	50	50
Kol. Gloggn. za 100 zł.	83	—	85	—	—
Tow. żegl. par. na Dun.	—	—	—	—	—
za 100 zł. m. k.	93	—	93	50	50
Lloyda za 100 zł.	—	—	87	—	—
<b>6. Losy.</b>					
Inst. kred. dla handlu po	—	—	—	—	—
100 zł. w. a.	107	25	107	50	50
Tow. żegl. par. na Dun. po	—	—	—	—	—
100 zł. m. k.	100	—	101	—	—
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	116	—	117	—	—
Pożycz. miasta Budy po	—	—	—	—	—
40 zł. w. a.	36	50	37	—	—

Esterhazego po 40 zł. m. k.		pien.		towar.	
Salma	40	—	40	—	40
Pallego	40	—	37	50	38
Clarego	40	—	26	75	37
St. Genois	40	—	39	—	39
Windischgrätz 20 zł.	—	—	23	50	24
Waldsteina	20	—	27	50	28
Keglevicha	10	—	14	50	15
<b>Weksl.</b>					
(Na 3 miesiące.)					
Amsterdam za 100 zł. hol.	108	50	108	50	108
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	108	50	108	75	108
Berlin za 100 tal.	—	—	—	—	—
Wrocław za 100 tal.	—	—	—	—	—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	108	75	109	—	109
Genewa za 100 lir. piem.	—	—	—	—	—
Hamburg za 100 M. B.	95	75	96	—	96
Lipsk za 100 tal.	—	—	—	—	—
Liwna za 100 lir. tosc.	—	—	—	—	—
Londyn za 10 fl. szt.	126	50	126	60	126
Lugdyn za 100 fr.	—	—	—	—	—
Medyolan za 100 zł. w. a.	50	45	50	45	50
Marsylia za 100 fr.	50	45	—	—	—
Paryż za 100 fr.	50	45	50	50	50
Praga za 100 zł. w. a.	—	—	—	—	—
Tryest za 100 zł. w. a.	—	—	—	—	—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—	—	—	—	—
(31 dni po ukazaniu.)					
Bukareszt za 100 piast. wol.	—	—	—	—	—
Konstantynopol za 100 piast. tur.	—	—	—	—	—
Dyskonto weks. B. nk. nar.	—	—	—	—	—
Procenta za zaliczki Bank. nar.	—	—	—	—	—
na pap. publ.	—	—	—	—	—
<b>Kurs złota.</b>					
w przecięciu w w. a.					
Dukaty ces. men.	6	zł.	45	10	10
dtto. pełnej wagi	6	"	45	10	"
Korona	17	"	50	"	"
Półkorona	—	"	—	"	"
Napoleonador	—	"	—	"	"
Rosyjski impery.	—	"	—	"	"
Kurs korony w e k kasach	13	zł.	50	c.	c.

KRONIKA.

(Jerzy hr. Palffy †) W Viterbo, pisze „wiedeńska gazeta,“ zginął dnia 16. b. m. z wystrzału z pistoletu porucznik Jerzy hrabia Palffy, niegdyś ochotnik w pułku luzarów austr. ackich, a teraz w służbie papieskiej organizator lekkiej kawalerii. Są niezawodne poszlaki jak nam donoszą, że nieszczęsny padł ofiarą z ręki zbrojckiej, bo w izbie wszystko było poprzewracane, a zgośćówki tyle się tylko ostalo, co było między bielizną. Zwłoki złożono dnia 18. z wazelką uroczystością kościelną i honorami wojskowemi w kościele St. Angelo w Viterbo.

(Odwołanie jeneralnej konferencji związku celnego) Podług „Korr. St.“ zaproponowały Prusy państw m należącym do związku celnego, zaniechać na ten rok konferencji jeneralnej, ponieważ jedyny przedmiot większej wagi — bonifikacja za wywieziony cukier — załatwiony być może drogą korespondencyi lub na pomniejszej konferencji. Państwa należące do związku celnego przyjęły wszystkie tę propozycję.

(Studnie artezyjskie w Algierii.) Algierja ma wiele dystryktów, w których często panuje brak wody, tak iż szczepy tamtejsze muszą je opuszczać. Takim powiatem był Ain-Ben-Zahun, milę od Neeli. Odwieczne piaski utrudniały wybrania tam studni. Teraz rząd francuski kazał wiercić studnię artezyjską, i w ośm dni pracy otrzymał już niezmierną masę wody, bo na minutę 215 litrów. Wszystko co tylko żyło w tej okolicy, dziękuje Bogu z radości.

(Pożar w Konstantynopolu.) Niepamiętny od lat 20 pożar w Konstantynopolu, strawił temi dniami 2000 domów i poniszczył całe dzielnice. Kto z a Konstantynopol sam przyzna jak straszne jest zniszczenie, gdy mu powiedzą, że się stały pastwą płomieni wszystkie gmachy, zaczawszy od uniwersytetu — nad Aja Sofia — wzdłuż Atmaidanu aż do Propontis, w objętości ćwierć mil i kwadratowej. Już teraz tylko w pamięci pozostały, bo spłonęły budowle historyczne, jak był starożytny pałac Konstantyna, zaś z nowoczesnych gmachów publicznych poszły z dymem cztery wielkie i przepyszne łazienki. Prócz tego zgorzało przeszło 80 hegazytów składów i magazynów z towarami. Spłonął także pałac Ethem Baszy, a mieszkańca tylko z duszą uciekli; podobnie spalili się zbudowany z drzewa pałac Mahmuda Baszy — jenerala Ben-Ajada z Tunetu. — Ogień nie stanął aż na gmachach murowanych.

(O o rozbiciu okrętów) na których się znajdowali posłowie do Chin angielski i francuski, o czem donosiły telegrafy, podaje „Gazeta Tryestyńska“ wiadomość z Point de Galle (na wyspie Cejlon) z dnia 18 maja, że parowiec „Malabar,“ na którym obadwaj dyplomaci odbywali podróż, rozbił się już w porcie samym. Silny pęd wiatru rozzerwał linę kotwiczną, poczem parowiec uderzył gwałtownie o skały i zagrzebał się w nadbrzeżnym piasku. Pasażerowie i załoga uratowane; z tułubu zaś okrętu, głęboko zarytego w piasek, nie dotychczas uratować nie zdołano.